

## Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

## TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 1.

## A gazdasági súlypont.

(K. Ö.) Báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a parlament munkarendjéről tett nyilatkozata óta, a kormány komoly feladatának ismerje azon gazdasági intézkedések sürgős megtételét, melyek a külön vámterületre való átmenetelnél mint szükséges követelmények jelentkeznek. Ha ugyanis ennyi kísérlet után a kiegyezési javaslatokat még a bizottságokban sem lehet tárgyalásra tűzni, mivel az osztrák bel- és parlamenti viszonyok miatt semmi kilátás arra, hogy a kiegyezést Ausztriával a nyáron meg lehessen kötni, hol és miben találjuk biztosítékát annak, hogy az ősszel a viszonyok oly fordulatot vesznek, mely lehetővé teszi a kiegyezés megkötését.

Amíg a külön vámterületet csak mint jelszót használtuk, sok mindenfélével eltekinthettünk; melyek most mint komoly tényezők jelentkeznek, miután a külön vámterület komoly alakot kezd magára öltetni. A Bánffy-kormány bár mennyire egyengesse is utját a kiegyezési javaslatok letárgyalhatóságának, nincs kizárva a fennebb mondottak után, hogy a külön vámterület mint szükséges kényszer szakad reánk, mely elől azután már kinem térhet a kormány. Mily kevéssé számoltunk ezzel az eshetőséggel, mutatja leginkább az a körülmény, hogy a külön vámterület eszméjének komoly felmerülése óta oly gazdasági és társadalmi tévitanokat kezdenek hirdetni, melyek alkal-

masak a közvélemény megtévesztésére, a külföldön pedig a magyar nemzet gazdasági hitelének kisebbitésére.

Az említett tévitanokat körülbelül a következőkben foglalhatjuk össze: Magyarországon nincsenek meg sem az elemek, sem a feltételek, melyek azokat a rázkódásokat, melyek a külön vámterülettel beállanak, győzedelmesen kibírhathatnák, mert minálunk nem olyanok a viszonyok, hogy az az átalakulás, amelyet a külön vámterület maga után von, megtörténhessék.

Akár gazdasági közösségben élünk Ausztriával, akár önállóan rendezkedünk be, a követendő gazdaság-politikai irány tekintetében mindig csak arra az álláspontra helyezkedhetünk, hogy Magyarország agrikulturnál állam, hogy úgy mint eddig, úgy ezentúl is a földbirtok van hivatva az államfentartás eszméjét képviselni. Az a gazdasági ellenséges áramlatok és mezőgazdasági válság dacára hazafisággal és törhetlen nemzeti érzéssel munkálkodott az agrikulturnál terén, a külön vámterület esetén is hasonló lelkesedéssel fog közreműködni a nemzet jelen és jövő anyagi és erkölcsi hatalmának felvirágozásán.

Ne keressünk tehát oly elemeket és viszonyokat, amelyek nincsenek meg, de nem is szükségesek, hogy meglegyenek, mivel a meglevő gazdasági elemek és közviszonyokra bátran rá lehet bízni az önálló vámterülettel járó rázkódásokat. Megbíráják azokat.

Csak az, aki teljesen hamis gazdasági

premisszákból indul ki, vonhatja le azt a következtetést, hogy az önálló vámterület a gazdasági élet súlypontját az agrikulturnálból az ipari és kereskedelmi kulturára fogja áthelyezni. Mennyire alkalmas ez a következtetés arra nézve, hogy azután elkeseregjünk a fölött, hogy ime mily kár, hogy nem állanak rendelkezésünkre azok az ipari és kereskedői elemek, melyek a sutba dobott gazdaságtársadalom helyett az ipari és kereskedelmi kultúra terén vennék fel az államfentartás munkáját.

De bátrak vagyunk szeretettel kérdezni, hogy hol van az megírva, hogy a külön vámterület esetén feltétlenül elveszítjük nyeresterményeink számára az osztrák piacokat, mely esetben arra kellene törekednünk, hogy a felesleget saját iparunk által fogyasztjuk el. Vagy nem tudja az agrár-politikát, vagy szándékosan oly tendenciát magyaráz belé, aki azt állítja és gondolja, hogy ami eszményképünk nyerestermékeinknek Ausztriában való értékesítése.

Nem, mi nem erre törekszünk, hanem igenis első sorban a belfogyasztás emelésére. Ez oly mérvű ipari és kereskedelmi kulturát tételez fel, mely erejét az agrikulturnálban bírja s ezzel teljes harmóniában van. Ha csak azt nem akarjuk, hogy teljes legyen a gazdasági felfordulás, nem kívánhatjuk, hogy a gazdasági élet súlypontját az ipari s kereskedelmi kulturára áthelyezzük. Ezt sem a szükség, sem czélszerűségi szempontok nem indokolják. Ellenben az ország politikai és társadalmi szervezete, hagyományaink és

## A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

## A ribizke bokor.

Irtá: Stella.

— Cserepes egy perc, tessenek kiszállani! — kiált Pokrócz Ádám egyik érdeműs utódja kinyitva a nagy prűszögéssel megálló vonat egyik másodosztályu kocsijának ajtaját, honnét egy igen csinosan öltözött úriember szállt ki mint egyedüli utas. Szétnéz a kicsiny órház — mert Cserepes csak feltételes megálló — területén s hordárért kiabál.

— Nincs itt hordár, — szól az előjövő kalauz, — tessék összeszedni a holmiját egy-kettő, mert inditni akarok.

— Ha segít barátom akkor szívesen leszedem, de sok a czók-mók és egyedül nem győzöm kihurcolni, ha még gyorsan is kell — felel az utas.

— Segítek, segítek csak jöjjön az ur, — mond belépve a kocsi s nyalábra fogva egy csomó czók-mókot — de sok holmival utazik a nagyságos ur, — folytatá félszemmel az utas felé sandítva, ki erszényéből egy koronát vett ki — akárcsak egy kisasszony.

— No de minden itt van?

— Igen, — szólt a kérdező.

— Ezt fáradságért, — tévé hozzá a pénz darabot átnyujtva neki.

— Köszönöm szépen, mo. dá. Betette az ajtót, sipjába fujt, elhangzott a me . . . het s

felugrott a vonatra, mely hosszú lélegzetet véve rohogott tova.

A mi utasunk pedig ott maradt, gondolkozva, vajjon hogyan jut ő ki a falu határán levő nyaralóba, nem ismervén az utat, nem tudva kire bízni podgyászát, mivel az őr mire ő észrevette már messze járt a mezőn.

— Nézze jó asszony, én itt hagyom a podgyászomat, míg bemegek a Gönczi nyaralóba, onnan majd elküldök érte valakit — mondá az elősiető őrnének, ki férje hirtelen távozását igyekezett okadatolni.

— Aratás van kérem, — magyarázá, s az uramnak 5 napszámosa dolgozik, tetszik tudni ha az ember utána nem néz, a dolog nem halad.

— Messze van a nyaraló? — kérdé az utas.

— Dehogy kérem egy szép séta, ez a faszor itt egész odáig vezet. A podgyászt meg ne tessék félteni, jó helyen lesz az, ez a buksi nem mer majd hozzá nyulni semmihez, folytatá hozzája futó szép szöke kis fiát megsimogatva, ugy van tanítva.

— Köszönöm a szíveségét, majd megiszolgom.

— Nincs mit, — felel az asszony bemenve a házba, az utas pedig megindult a jelölt irányban.

Utasunk Kelemen Győző miniszteri fogalmazó, ki 6 heti szabadságát, beteg kedélyének

gyógyulása czéljából e kies fekvésű, de csöndes elszigetelt helyen akarta tölteni. Pihenni akart a szó azon értelmében, hogy a társaságot teljesen kerülni szándékozott. Elhozta kedvenc könyveit azok szórakoztatni fogják, tesz nagy sétákat a hegyek közé, alszik ebéd utántól egész 4—5 óráig, akkor fürödni megy a közeli patakba, s este felé kiáll a ház elé és nézi a mezőről haza jövő munkásokat, a csordát, 9 órakor pedig lefekszik. Oh! be jó is lesz ez a nyugalom, ez a csend, de jól fog élni tulfeszült elsenyvedt idegeinek. Ily gondolatok között haladt végig a sűrű akácza soron, tele tüdővel szíva tiszta illattal telt levegőt, midőn egyszerre csinos paraszt menyecske siet el mellette, illedelmesen jó napot kívánva.

— Hová való maga lelkem? — szólítá meg Kelemen.

Az asszony hátra fordult tekintetével nézte őt s látva, hogy félre ismerte a beszélőt.

— Hát aztán mi szükség azt tudni az urnak? — mondá s hegyesen lépkedett tovább.

— Szükségem ugyan nincs reá — felelt Kelemen kedélyesen — csak azért akartam tudni, hogy vajjon tudja-e merre van a Gönczi villa és vajjon jó irányban megyek arra felé?

A menyecske ismét megfordult, fűrkészőleg nézte a férfit, arczán mintha csalódás tükröződött volna vissza.

— Igen, jó uton tetszik járni, mondá most már kevésbé csipős hangon, ez a faszor egész a Bódi tanyáig vezet, onnan jobbra kell kanya-

viszonyaink mind az agrikulturára predesztinálnak, tekintet nélkül arra, hogy Ausztriával mily gazdasági kapcsolatban vagyunk.

Azután milyen megható az a siránkozás, mely a külön vámterület esetleg veszélyeiért már most is a gazdákat teszi felelőssé. Azt a gazdaosztályt, melyet mindenkép igyekeztek lenyűgözni a hamis elméletekre épített politikai és gazdasági rendszerekkel; azt a gazdaosztályt, mely a liberális demokratikus felfogás szerint a vis inertiae erejénél fogva monopolizálja (?) a hatalmat. A földbirtok is csak a hatalmat hitorolja, de a nemzeti munkából a maga részét kivenni elfeledé (!)

A vakság és a rosszakarat is azon tulajdonság mellé állítandó, mely ellen hiába küzdenek az istenek.

### A képviselőház ülése.

Budapest, június 1.

A képviselőház ma déli 12 óra után rövidülést tartott. Alig volt jelen egy pár képviselő, a szélső balon Mülek, Lakatos, Thaly, Pichler. A jobboldalról Gajári, Krausz és még néhány törzs alak, ezeken kívül Szilágyi és jegyzők. Az elnök bejelentette Hegedüs Loránd mandátumát; azután Krausz és Gajári Ödön a nyilvános betegápolási költségekről szóló törvényjavaslatról adtak be bizottsági jelentéseket, majd Lukács László miniszter terjesztette be a szeszadó és czukoradóról meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat.

Ezzel az ülés véget ért.

### Orvosok szakülése a Félix-fürdőben.

— Saját tudósítónktól. —

A »Biharmegyei orvos-, gyógyszerész- és természettudományi Egyesület« nyári szakülését tegnap a kies Félix-fürdőben tartotta meg. Ez alkalommal több érdekes felolvasást volt alkalmunk hallani, melyek — mint rendszeren

— nemcsak érdekesek voltak, hanem magvas színvonalon állottak s újfent bizonyítékai azon komoly és elismerésreméltó törekvésnek, melyel ez a munkás és derék egyesület hivatását szolgálja.

A szakülésen dr. Konrád Márk kir. tan. elnökölt. Résztvettek: Berkovits Miklós titkár, Baróthy Ákos, Grósz Albert, Grósz Menyhért, Fisch Áron, Schiff Ernő, Nemes Áron, Elszász Emil, Ternér Béla, Kazay Kálmán, Wimmer Julián, dr. Bodor Károly, Altman Jakab, Munk Béla, Fajkiss törzsorvos, Schwimmer Márton, Heimann Lipót, Weisz Márton Waldmann Béla tudorok; továbbá Heringh Sándor, Nyiri György, Sternthal Adolf, Alexander Lajos, Winkler Lajos és Mura Fülöp e. tagok.

Elnök megnyitójában hangsúlyozta azt, hogy az orvosegyet három évvel ezelőtt a Félix-fürdőben igen kellemes emlékü szakülést tartott, minélfogva a szakülés szívesen felhasználta az alkalmat, hogy a fürdőbélő vendégszeretetét viszonozza.

Dr. Grósz Menyhért a tuberkulózis terjedéséről Nagyváradon tartott igen tanulságos, érdekes szabad előadást. Statisztikai adatokkal bizonyította, hogy a tüdőgümőkór mily óriási számban szedi áldozatait s általában a többi összes ragályoknak nem esett áldozatul annyi emberélet mint a tüdővésznek. Az orvosok mindent megtettek a pusztító kór terjedése ellen; azonban a védekezésnek nem volt meg a kívánt sikere, mert szerinte: az állam nem elég erélyvel és hatással teljesíti e tekintetben feladatát. Éppen azért azt állítja, hogy a fenálló jótékony intézeteknek és a társadalomnak kell együttesen odahatni, hogy a pusztító vész terjedése, — különösen az infekció meggátlása által megakadályoztassék. Nagyváradra nézve következő adatokat sorolta fel az előadó. Az 1893-évtől 1897-ig. — Tüdőgümőkórban 434, egyéb fertőző betegségben 378 egyén halt el. Tüdőbajokban összesen 1278, agyhártyalobban 153. Ha az egyéb gümőkóros betegségeken elhaltak számához, egyéb gümőkóros megbetegedéseket is hozzá számítanak, kivülágig, hogy tuberkulotikus betegségeken 2-szer annyian haltak el, mint egyéb fertőző bajokban (scarlát, kanyaró, typhus stb.) Városunkban, tapasztalat

szerint, a gümőkóros betegek száma 6-szor annyi, mint az abban meghaltaké.

Tehát pl. 1893-ban 708 volt a tüdőgümőkóros elhaltak száma; az 5 év alatt minimum 540-re tehető a gümőkóros betegek száma.

A szakülés őszinte köszönettel fogadta dr. Grósz M. tanulságos előadását. Hozzászóltak: az elnök, dr. Berkovits Miklós és dr. Weisz Márton, végül az előadó.

Dr. Grósz Albert felolvasta népszerű értekezését a baktériumról, melyet a szakülés szintén köszönettel fogadott.

Dr. Kazay Kálmán, a hévizek gyógyjavalatairól értekezett. Érdekesen vázolta a hévizek hatását, a köznép balvéleményét a fürdés tartamára vonatkozólag s annak káros következményeit, melyek megszüntetésére nézve a maga részéről erélyesen törekszik.

Szakülés helyeselte véleményét.

Végül Berkovits titkár felolvasta dr. Popovics György Biharmegye főorvosának jelentését 1897-ik évről, mely ismert adatokat tartalmaz.

Dr. Baróthy Ákos városi t. főorvos jelentésében hangsúlyozta, hogy a lefolyt hónapban a gyermekhalandóság elég nagy volt s a váltóláz sűrűbb esetekben lépett fel.

Dr. Comsiát (Szombatság) és Erdélyi N. belényesi gyógyszerészt az egyesület tagjai közzé felvették. Elnök köszönetet mondott végül a bérlőnek a terem átengedéseért s ezzel a szakülés véget ért.

### A bankett.

A szakülés végeztével asztalhoz ült az egész társaság és kedélyes lakomával ünnepelte meg az összejövetelt.

Az első fogás után Berkovits Miklós dr. az orvos egyet titkára emelt szót és rövid, de szellemes pohárköszöntőjében az egyesület elnökét éltette. Utánna az elnök, Konrád Márk dr. mondott pohárköszöntőt, a melyben a sajtót, mint az orvosok társadalmi minden törekvésének hűséges szószólóját üdvözli és élteti.

Majd újra Berkovits emelt szót a legbohémebb orvosra, Bodor Károly dr-ra üritve poharát.

rodni egy másik fasorba, annak a végén van a Gönczi villa.

— Köszönöm.

— Jó szívvél.

Hallgatva haladtak most már tovább. Kelemen gondolataiba merült, a menyecske pár lépéssel előbbre volt, szintén gondolkozott azon pedig, hogy vajjon ki lehet ez az ur. Hisz a Gönczi villában sokan megfordulnak, de hát ez hosszabb időre mehet, különben minek hozott volna annyi holmit a mennyit az őrnél látott. Furcsa, ugy hasonlít a Badi nagyságos urhoz, azt hittem ő, gondolá. Pestről jött de ugy látszik nem olyan mint azok. Szomorú egy kicsit. Ez utolsó szavakat véletlenül hangosan ejtette ki, s az utána jövő Kelemen meghallotta.

— Kicsoda szomorú? kérdé.

— Senki, — felelt habozva az asszony.

— No ugyan mondja már, ki a szomorú?

— Hát az — ur mondá hirtelen elhatározással, — no de majd vig lesz a Gönczi villában!

— Miért? — kérde kíváncsian a férfi.

— Hát kérem, mert ott mindig vigan vannak, most már ugyan nem annyira mint ezelőtt! A nagyságos asszony színész nő volt Pesten, nyárára mindig ide jött, aztán annyi vendég jött oda mindig, egyik kocsit a másikat érte. Csak ugy hangzott a hegy a mulatságtól.

— Aztán most is ugy van ott? kérdé kíváncsian, alig tudva a bőbeszédű asszonytól szóhoz jutni.

— Hát most is vigan ott kérem; igaz,

hogy gyászolnak, hát ritkábban van mulatság, de hát azért . . . . .

— Kit gyászolnak?

— A nagyságos urnak valami rokonát, ki a kisasszonynak sok pénzt hagyott.

Kelemen láthatólag kellemetlenül érinté a menyecske fecsegése, nem kérdezett többet, arca sötét kifejezést öltött mitől uti társa megijedt s elhallgatott. Szótlanul mentek tovább, a férfi veszélyeztetve látta ily körülmények között az előre ohajtott s oly nehezen várt nyugalmat. Mit tegyen most? Idő nincs más hely után nézni, aztán e vidék is milyen szép, milyen kellemes, hogy ő csak egyedül lakik a tulajdonossal, nem kell több nyaralóval megismerkednie stb. Hisz ha vigan is, gondolá mit törődöm velök, majd el tudom őket riasztani, nem igen lesz kedvök velem közelebb ismeretségbe lépni. Gyűlölöm őket előre is, hisz művész nő volt, s ez elég arra, hogy távol maradjak tőlük, fűzé tovább gondolatait.

— Kanyarodáshoz értünk — mond az asszonyka, s erre jobbra tessék fordulni, a mint a fasorból ki tetszik érni, mindjárt látszik egy szép kis tornyos épület, az a Gönczi villa.

— Köszönöm mond a férfi.

— Nincs mit, hangzott a felelet.

Egyik jobbra ment, a másik balra.

Kelemen kiérve a fasorból, megállt. Gyönyörű panoráma tárult eléje. Gyönyörködve merült el annak szemlélésébe, elfeledte a paraszt asszony fecsegése által keletkezett szomorú, nem szellemetlen gondolatokat. Nyugot felé messze nyuló síkság, erre szabad volt a

láthatár, a meddig csak ellátott aszem virágos rét terült, délnek szántóföld, a hullámzó arany-sárga kalász-tenger gyönyörű ellentétet képezett a rét sötét zöldjével. Észak és keletnek erdő szegélyzete hegyen emelkedett.

A hegy tövében feküdt a piros fedelű kupa, erkélyes nyaraló.

Utunk miután jól kigyönyörködte magát vissza indult célja felé mit bánta ha leendő háziasszonya akármi is, felőle lehetett, nagy természet imádó volt.

Kelemen rendkívül boldognak érezte magát, hogy a paraszt asszony leírását nem találta igaznak. Nem kellett félnie a mulatni szerető háziak tolokodásaitól, igen békés, csendes emberek voltak. — Ketten éltek együtt az anya — ki csakugyan művésznő volt hajdanában, de ki nagyon nyárspolgári szokásokkal bírt, ugy annyira, hogy bármely halasi nénemasszonnyal kiállta a versenyt — és leánya egy 14 éves gyönyörű fruska, — ki minden egyebet jobban szeretett a tanuláshoz, bár anyja határozott szándéka volt őt a tanítónői pályára kiképeztetni. A leánya is tanult, mivel a szünidő végén pótvizsgát kellett tennie. azaz, hogy tanulhatott volna, de hát a madár tojás szedés, aztán rovar gyűjtés a napnak legnagyobb részét igénybe vette.

— De hát minek nekem az a sok ostobaság anyám? hát nem vagyok-e elég gazdag arra, hogy ezek nélkül is megéljek? — mondá nem egyszer a kisleány, ha anyja hanyagságáért korholta.

Bodor dr. szellemes felkészítőjében a jelen levő hölgyeket élteti.

Ezután megindult a pohárköszöntők árja. Fehér Dezső Konrádnak válaszolt a sajtó nevében. Az utána következő minden pohárköszöntő a jókedv és ragaszkodás világos jeleiről tett tanúságot. A kedélyes társaság mindvégig feszelen jó hangulatban és zavartalan jókedvben maradt együtt a 10 óras vonat megérkezéig.

### Az Immaculata intézet évvizsgálói.

Mikor annak a nagy háznak óriási frontját, mely az egész Teleky-utcát uralja, az Immaculata intézetet meglátja az ember, azt gondolná, hogy évtizedekre elég ez az óriási épület, hogy a növendékeket befogadja.

De nézzünk csak úgy déltájban a környékére.

Először jönnek a pöttöm kis emberek, gondosan megmosdatott arccal és kezecskéikkel, melyekről így dehogy sejtjük a sok játszás és homokban építés nyomait. Az első elkiáltja vékony kis hangján a »Dicsértessék!«, a többi felkapja a köszöntést s hatalmas kórusként zug felénk az óvodások serege. Sokan vannak, igen sokan.

Aztán elemisták vonulnak ki, a tudományokban való előbbre haladásukhoz képest már komolyabb arccal és pontosan párban. Jönnek sorba, egy-kettő, száz és ki tudja mennyi.

Utánuk a polgáristák. Ezeknek már nem kell párba állani, ugys szépen mennek apróbb csoportokban sűrűn egymás után. Ezek után az óvónő képző növendékei gyors egymásutánban s még mindezek mellett benmaradt a belakó növendékek hatalmas csoportja és a legapróbbak, a bölcsődének csecsemői.

Igy már azt kérdezzük, hogy hová fér ennyi növendék?

Bizony! szükösen voltak idáig, de segített ezen a bajon dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök atyai gondoskodása, kinek bőkezűségéből már pár nap mulva fedél alá kerül az új épületcsoport a zárda udvarán.

Az építkezés lázasan folyik és a testvérek nem vállalhatják a felelősséget a folytonos sze-

kérjárás, téglá és vashordás közepette a gyermekek miatt. Így hamarabb kellett befejezni az évet s a vizsgálatok ma már be is lesznek fejezve s az évvizsgáló ünnepély is megtartva.

A vizsgálatokon első sorban a precíz, kedvesen előadott énekszámok tettek kellemes benyomást. A feleletek mindenkit teljesen kielégítettek, a fegyelem kifogástalan.

A kitűnő tanulókat elismerés és buzdítás képen megajándékozta az elnöklő plébános igazgató.

Ma a III-ik és IV-ik polgári osztályok vizsgáznak, mely után a kézimunka és rajzkiállítás kerül bemutatásra.

Volt alkalmunk megtekinteni előzetesen, igazi pompás látvány.

Egyik teremben a majolikafestés tűnik fel első pillanatra, diskrét színezés, elegáns mintái és különösen a szép határozott festés által.

Körül asztalokon és falakon akvarellek, kréta és czeruza rajzok vannak kiállítva, köztük nem egy felülemelkedik az iskolai rajzok mértékén. Csipkék és selyemhímzések csinosan elhelyezve egészítik ki e terem képét.

A másik teremben bársony és posztófestések, gobelinszerű selyem hímzések dicsérik a növendékek avatott ügyes kezeit. Itt van elhelyezve a legújabb hímzési mód egy pár remek darabja, a »Viktoria« hímzés, melynek elsajátítására külön küldte ki a gondos, ügybuzgó főnöknő, a munka tanítást vezető testvér.

Ez a hímzés valódi relif képeket ad, igazi domorművek, melyeknek bolyhos kimagasló hímzésébe pompásan olvadnak össze a színek. Arany hímzés és értékes csipkék egészítik ki a remek kiállítást.

A vizsgálat ma is fél 9 órakor kezdődik. A záró ünnepély d. u. 4 órakor. Az előbbi ünnepélyek sikeréből ítélve és abból a gondos, fáradságos előkészületből, melyet az amugy is bőségesen elfoglalt »kedves testvérek« kifejtettek, ez is pompásnak ígérkezik. Egyik pontja pedig, mely zeneszám, ismerve az intézet énekkarát és néhány növendéknek zenei tudását művészi értékű lesz.

Egy ilyen évvizsgáló vizsgát és ünnepélyt nézünk végig csak és érteni fogjuk a szülők ragaszkodását és tiszteletét a fáradhatlan »kedves testvérek« iránt.

A záró ünnepély sorrendje a következő:

I. Boldog ifjukur, Simkó Endrétől. Éneklők: Stuber Miczi, Lánszky Irén, Liszka Beatrix, Huber Ilona, Reiszner Mária, Kassay Lujza, Tritye Eugenia, Dobozy Eszter, Daráss Aranka, Simák Anna, Nagy Irma. Zongorán kíséri: Pap Szeréna.

II. Szózat, Kóczián Sándortól. Szavalja: Krüger Jennyke.

III. Téliöld Tompa Mihálytól. Szavalja: Gyöngyösi Gizella.

IV. Viharban, Dürrner Gyulától. Éneklők a polg. iskola III. és IV. oszt. növendékei.

V. Volapük, Monolog, Gabányitól. Előadja: Krupka E.

VI. Kardal Don Raspuale című operából. Éneklők: a polgári isk. III. és IV. oszt. növendékei.

VII. Petőfi a Hortobágyon, Várady Antaltól. Melodráma. Szavalja: Daráss Aranka, zongorán kíséri: Pap Sz., hegedűvel Teinsilber Irén, cimbalmon Jánosy M.

VIII. Az alkony, Kücken Vilmostól. Éneklők a polg. isk. III. és IV. oszt. növendékei.

IX. Gyöngyvirág, Rónától. Szavalja: Kovalik Mariska.

X. Magyar dalok Késmárky A.-tól. Hegedűn játszó: Jámbor Margit, Lendvay Erzsike, Demacsek Eszti.

XI. Magyar leány. Szavalja: Piller Berta.

XII. Symphonia, Simon Ernőtől. Zenei körút Európán keresztül.

## UJDONSÁGOK.

### TÁJÉKOZTATÓ.

Június 2-án. A nagyváradi m. k. áll. főreáliskola ifjuság majálisa.

Június 2. Közigazgatási bizottsági ülés a városházán, d. u. 3 órakor.

Június 4. A Pecze-patak szabályozására kiküldött bizottság ülése a városházán d. u. 3 órakor.

Június 4. Vasutasok majálisa a Wöber szállodában.

Június 6. Biharmegyei közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.

Június 7. Gimnázisták majálisa a Félix-fürdőben.

Június 8. A Tribuna Poporului sajtópöre.

Június 10. Biharmegyei gazdák kirándulása Mezőhegyesre.

Június 10. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

Június 14. Biharmegyei központi választmányának ülése d. e. 11 órakor.

Június 15. Katholikus Kör junálisa a Püspök fürdőben.

Június 16. Belényes-vaskohi vasút közgyűlése a megyeház kistermében d. u. 6 órakor.

Regészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

### \* A piaristák ideiglenes kormányzása.

A május 24-én tartott rendi kormánytanácsülésben a rendkormány Kalmár Endrere és

— És minek fogod köszönhetni majd a gazdagságot? Nem kell előbb tanulnod, sőt 3 esztendeig nyilvános állást elfoglalnod, hogy nagybátyád öröksége a kezeidbe jusson? — felelte Göncziné.

— Igen ám, a nagybácsi nem hagyta meg hogy éppen tanítónő legyek! Ő csak állásról szólt. Nem elég ha kereskedelmit végzek s egy üzletbe megyek 3 évre — feleltek a kis Vilma.

— De én nem nevellek téged arra, azt nem engedem, hogy ott . . .

— Tudom már anyuska nem akarja, hogy ott fiatal emberekkel együtt legyek. Oh — folytatá ajkát biggyesztve — mintha ebben volna is valami, hát anya mikor a színházban volt, ott még több férfival volt együtt, s aztán . . .

— Hallgass haszontalan, mert ha sokat bosszantasz zárdába duglak.

— Édes drága anyuskám, no nem, nem, inkább már tanulok is, csak a zárdáról ne szóljon.

Egy ilyen jó feltétel persze csak egy napig tartott s Vilma kisasszony elől kezdte a régít.

Kelemen éppen délutáni sétáját végezte a kertben, mikor egy alkalommal fül tanuja volt egy ilyen discursusnak — mit anya és leánya rendesen valamely fa tövében folytattak, azaz hogy csak az anya volt a fa tövébe, Vilma azonban a tetejében guggolt. Itt nem akarva őket zavarba hozni, észrevétlenül távozni készült, de Göncziné meglátta s oda hívta, elpanaszolta neki a baját.

Vilma végtelenül megszégyeltte magát, le-

mászott a fáról s elszompolygott, estig nem lehetett semmi ígérettel előhozni. Hanem ez időtől fogva teljesen megváltozott. Nem mászkált többé a fákön, az öltözékére többet adott, s nagy szorgalommal tanult, mivel Kelemen vállalkozott rá, hogy időnkint számon kéri a haladást. Vagy a verandára vitte a könyveit vagy a ribizke bokorhoz, ezek voltak kedvenc helyei. Eleinte vagy egy hétig kitűnően haladt a tanulásban s Göncziné egész boldog volt, mindig kérte lakóját nézzen utána a leányának.

Önök fogom köszönhetni, ha a leányom kigyógyul a tudomány iránti ellenszenvéből, mondá gyakran.

Kelemen furesán érezte magát. Ellentétbe jött saját magával s ez rendkívül bosszantotta. Hogy olyan keserűen csalódott első szerelmében, elhatározá kerülni a nőket, kiket gyűlölt szive egész mélyéből, gyűlölte pedig különösen a színésznőket, hisz — a ki őt oly rontul kijátszotta — szerelmet színlelve iránta, még akkor is midőn a gazdag öreg bankárnak való eljegyzését tudtára adta — színésznő volt. Es most egy volt színésznővel érintkezik a nap minden órájában, anélkül, hogy a gyűlölet csak eszébe is jutna, annak a leányával foglalkozik oly szives örömmel, hogy elmulasztja érte sétáját, elhanyagolja könyveit, a mik pedig egyedül és fő szórakozását kell hogy képezzék itt a csendes falusi magányban. Mi történik velem? kérdé gyakran, de nem bánta, jól érezte így magát s ez mégis a fődolgo. Eleinte, mondom igen jól ment minden, de csakhamar megunták a dicsőséget. Vilma még mindig el-

látogatott a verandára a ribizli bokorhoz, a könyveivel, de tanulásról bizony szó se volt, mert hát ábrándozni kezdett a kicsike.

De hát ő szegényke mit tehetett róla, ha mikor a legkomolyabban magolt, egyszerre a lakó csinos barna bajusza jelent meg lelki szemei előtt és hogy olyankor Kelemen mondott Kepler helyett. Lajos helyett meg mindig bajusz jutott eszébe. A bajusz iránt különös előszeretettel viseltetett, volt egy jegyzőkönyvecskéje, melyben a legkülönbözőbb alakú bajuszok voltak rajzolva, a Kelemené legalább 25—30-szor lett megörökítve.

Hanem a nőgyűlölő bár nem merte magának bevallani, igen szívesen és pontosan teljesíté az instruktör szerepét, leggyakrabban persze a ribizli bokornál tartotta az előadást, mely neki is kedvenc helyévé lett. Ez előadások órákig eltartottak néha, de hogy mit és mennyit tanultak ez idő alatt, azt csak ők tudták.

Az anya most már nyugodt és boldog volt s nem győzött eleget hálálkodni Kelemennek, ki ilyenkor valósággal lelkiifuradást érzett s elhatározá nem foglalkozni többé a kis leánnyal, de ha nem tudott ellentállani. Hisz' az a serdülő gyermek olyan bájos volt!

Vilma örömmel látta, milyen szívesen foglalkozik vele a lakó, olyan boldognak érezte magát, amiért az őt már nem tartja kis leánynak, kinek czukrot hoznak s kivel csak a játékaikról, meg a tanulásról lehet beszélni. Ez a két téma volt előtte a leggyűlöletesebb. Beszéltek ők tanulásról is, de hát még sem ez volt a fő tárgy, bár az anya azt hitte, hisz'

a rendi tanács budapesti tagjaira ruházta a rend ügyeinek ideiglenes vezetését. F. é. júl. első felében megtartandó teljes kormány tanács-ülésen, melyen megválasztják a helyettes rendfőnököt, mivel most az iskolai év vége felé levén, esetleg egy rendtagra eshetett volna a választás, aki zavarok nélkül nem tudná rögtön átvenni az ügyek vezetését. Kalmár Endre erről értesítette a rend intézeteit és a püspöki kart.

\* **Kisdudóvók építése.** Az óvodák rendezése ügyében tegnap délután ismét értekezletet tartott a kiküldött bizottság, dr. Bulyovszky József polgármester elnöklete alatt. Ezuttal érdemlegesen nem határoztak, hanem csak megbeszéltek a városhoz beadott ajánlatokat óvoda helyiségekre. Már eddig is több ajánlat érkezett. Így Kohn Ignác a Kolozsvári utcán, a vasut mellett levő vendéglőnek készült épületét, Kopperl örökösök a Kert-utcán levő házukat ajánlják fel; ez utóbbiak 20 ezer frtot kérnek. A Réten Friedmann J. tett ajánlatot a Szent-Anna és Halász-utca sarkán levő házuk eladására, 12000 frttal. A bizottság megtekintette a nagy-kut-utcai Vad József-féle házat továbbá a Nagy-hid, illetve Lakatos-utca elején levő telkeket. Az a kombináció, hogy itt esetleg 1—2 telket megvásárolna a város és az esetben itt alkalmas óvodát nyitni s pompás utat nyerne a Városligetre. Megnézték Nagy-Szöllős-utcán a Dobsi-féle telket, mely szintén alkalmas óvodának, míg a csilagvárosi kisdudóvó csak akkor felelne meg a czélnek, ha a szomszédos telket is hozzávásárolnák. A bizottság ezuttal megállapodásra nem jutott, hanem hétfőn, június hó 6-án délután fog újabb tanácskozni s ez alkalommal határoz is a kisdudóvók sorsa felett.

\* **A közigazgatás köréből.** Nagyváros közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését. A városi közgyűlés a jövő csütörtökről Urnapja miatt elmarad másnapra, június 10-re. Biharvármegye közigazgatási bizottsága június hó 6-án délelőtt 10 órakor ülésez a megyei székház kistermében.

\* **A Bazár-szoros kiépítése.** Nagyváros törvényhatósági bizottsága elhatározta,

vele mindig olyan szófukar. Azonban Vilma még nem elégedett meg ezzel, az ő 14 éves szíve érezte, még pedig hevesen, arról akart meggyőződni, vajjon azé is érez-e? Lement egyszer a ribizli bokorhoz könyveivel és várta Kelemen, kinek ez időben erre kellett jönnie, gyönyörű hosszú haját félig lebontotta, festői poszturát rögtönözve, végig hevert a szép pázsiton és figyelt. Mikor a férfi lépteit meghallotta lehunyta szemeit. Igazán nagyon szép volt így, s a nőgyűlölő bán első pillanatban tovább akart menni, látva a helyzetet, ellenállhatatlan erő tartotta vissza. Sokáig nézte az alvó gyermeket, nem tudott eltelni a nézésével, hatalmas vágy fogta el azokat a piczi piros ajkakat — melyek félig nyitva voltak s mosolyogtak, csókjairal elárasztani. Kis ideig ellenállt a vágnak, de végre is ez nagyobb erősebb volt ellenálló képességénél. Lehajlott s hosszan forrón csókolta.

— Vilma — hangzott e pillanatban az anya szava — jöjj csak gyorsan.

— Megyek, felel a leány, felbomlott haját igyekezőn rendbe hozni.

Másnap már kora reggel magához kérte Göncziné Kelemen.

— Uram — mondá neki minden bevezetés nélkül — a lakásra szükségem van holnap-tól fogva, intézkedjék, hogy ezt holnap reggel 10 órakor átvehessem.

— Hogyan asszonyom? — mond kellemtlenül meglepetve a férfi.

— Ön amint tegnap láttam, teljesen kigyógyult nőgyűlöléséből, kedélye vissza kapta már régi rugékonyságát, az üdülésre e szerint már nincs szüksége.

miszerint felkéri a minisztert, hogy a Bazár-szoros rendezésének céljából a Mayr és Weiszlovits házakra a kisajátítási eljárást engedélyezze. Ezen közgyűlési határozat ellen Mayr Sándor felebbezést adott be a város utján a miniszterhez. A városi tanács tegnap tárgyalás alá vette a felebbezést s Dús László v. főügyész és ifj. Rimler Károly főkapitány ellenzése dacára kimondották, hogy a felebbezést egyszerűen elutasítják. Nem érthetjük, hogy mi vezette ezen kérdésnél a tanácsot. A tér és szoros rendezését melegen óhajtjuk s éppen ezért nem helyeselhetjük, hogy egyesek óriási árak felszigazása által akarják a várost megakadályozni a terv keresztülvitelében. A felebbezés azonban a miniszterhez volt intézve s s ezért csak az ügy huzás-halasztására vezet az ilyen intézkedés. Vagy azt hiszi a nemes tanács, hogy Mayr Sándor ezen tanácsi végzést nem felebbezi meg? Arra volna szükség, hogy a miniszter minél előbb kiadja a kisajátítási engedélyt.

\* **A miniszter jóváhagyása.** Községi iskoláink fejlesztése mindig több, nagyobb áldozatot követel. Most az iskolaépületek emelésének nagyfontosságú kérdése előtt állunk; de addig is a tanárokat kell szaporítani. A város nem is fukarkodik s ujabban is több tanítói állás szervezését szavazta meg. A miniszter az új állások rendszeresítését jóváhagyta.

\* **A munkaszünet felfüggesztése.** Waldmann Dávidné szatócsnő a Wöber szálloda alatt, nagyon könyörületlen a szegény mezei munkások iránt; sajnálja, hogy azok az aratási idő alatt milyen nagy nélkülözéseknek lesznek kitéve, mikor vasárnaponként a boltokat bezárják. Arra kéri a városi tanácsot, hogy az aratás tartama alatt vasárnaponként boltját nyitva tarthassa. Tavaly szintén kérte Waldmanné a munkaszünetnek reá nézve leendő ilyen felfüggesztését, de a kérelem nem talált meghallgatásra. Azt hisszük, most is ilyen sors éri.

\* **A választók összeírása.** Az 1899. évi választók névjegyzékét most állítják össze a városházán az erre kiküldött összeíró küldöttségek. Városrészenként egy-egy számtiszt és egy irnok van beosztva a küldöttségek mellé, a munkálatok végzésére. Az előbbi évek tapasztalatain okulva, anélkül, hogy az összeíró küldöttségek működését kifogásolnánk, némely dolgokra felhívjuk a polgármester figyelmét. Első sorban is eddig sok esetben olyan magántisztviselők is bekerültek a választók jegyzékébe, akik az előbbi évi adójukkal hátralékban voltak és pedig azért, mert csak az illető hivatal által beadott lisztáról vezették be, az adólap figyelembe vétele nélkül őket a választók közzé. Továbbá igen óhajtandó, hogy hitközségi metező »értelmiség« alapján ne kerüljön a névjegyzékbe, továbbá korábban alig pár frt adót fizető szatócs »végzett theologus« czimen került be a választók névjegyzékébe. A legfontosabb pedig az, hogy az összeíró névjegyzékek betű szerinti sorrendbe szedés végett senkinek sem adassanak ki, hanem a városházán felelősség mellett szolgáló tisztviselők illetve alkalmazottak állítsák össze betűszerint a névjegyzéket s az eredeti minden körülmények között a városházán megőriztessék.

\* **Hazafias iskola-ünnepegy Pecze-Szöllősön.** Pünkösöd másodnapján d. e. 11 órakor Pecze-Szöllős polgársága Vidóvích György cz. kanonok és esperes plebános elnöklete alatt vonult az óvoda udvarán nemzeti színben gazdagon feldiszitett sátorhoz a hol is az elnöki megnyitó beszéd és a tanító által tartott felolvasás alkalmával az iskolás és óvodás gyermekek hazafias éneklése és szavatai kíséretében hőddalattal emlékeztek meg Felséges Urunk és apostoli királyunk azon elhatározásáról, hogy

nemzetünket a múlt század nagytettekben és vallásos cselekedeteiben kimagasló nagy hazánk fiaiból 10 történelmi multu alakot ércszobrokkal az ország fővárosában megörökíteni kegyeskedik. Ez ünnepség a lelkipásztor s oktatók hazafiságát, s a község összes lakosságának honszeretetét s egyház és királyához való hű ragaszkodását szépen jellemzi.

\* **Nagyvárad közvetett adója** Nagyváros város 3 évvel ezelőtt vérmes reményekkel volt eltelve a közvetett adók behozatalának vélt fényes eredménye által. Azóta nagyon kiábrándultunk, mert látjuk, hogy bizony sokat csalatkoztunk. A számítás nem ütött be. Ez év végével lejár a közvetett adókra vonatkozó engedély s látjuk, hogy bár sokkal vissza maradt az eredmény az előleges számítás, a közvetett adókra igen is szükségünk van, mert különben csak a városi közköltő emelésével pótolhatjuk a szükségletet. A tanács az ügyet, tekintettel annak sürgős voltára, azzal adta ki a pénzügyi szakbizottságnak, hogy tegyen véleményes jelentést arra nézve, hogy a közvetett adó továbbra is fenntartandó-e?

\* **Tekeverseny díjakkal.** A nagyvárad kath. kör kerti helyiségében a folytonos esőzés miatt Pünkösöd hétfőjén nem tartották meg a teke-versenyt. De azért végleg nem marad el az érdekes mulatság és kedélyes szórakozás, mert kedvező idő esetén jövő vasárnap, június 5-én délután szállnak sikra a tekézés kedvelői az arany és ezüst díjakért.

\* **Hegyi plébános fölmentése.** A primási szentszék a minap foglalkozott a javadalmától megfosztott Hegyi Antal csongrádi plébános ügyével. A szentszék tagjai Palásthy Pál dr. és Sujánsszky Antal püspökök, Rajner Lajos dr. és Walter Gyula dr. kanonokok egyhangu határozattal megváltoztatták a két első forum ítéletét és Hegyi Antalt visszahelyezték egyházzrendi tisztégek gyakorlatába és csongrádi plébániájába.

\* **Nemzeti ajándék Baross árváinak.** Nem sokára leleplezik Baross Gábor volt kereskedelmi miniszternek szobrát s így a szoborfelügyelő bizottsága lezárhatta számadásait. Ezek szerint a szoborra közadakozás útján begyűlt 95,545 frt 42 kr. A pénz azonban kamatozással 112,678 forint és 84 kr-ra emelkedett. A szobor költsége azonban összesen 88,634 frt 08 krajczár s így közel 25,000 forint maradt meg. A maradékösszeget hir szerint Baross Gábor árváinak juttatja a szoborbizottság nemzeti ajándék gyanánt.

\* **A tolonczház építése.** A v.-velencei közs. kisdudóvókat és a tolonczházat már építik a vállalkozók. A városi tanács tegnap gondoskodott egy bizottságról, a melynek a tagjai a két középület munkálatait ellenőrzik. A bizottságba Komlóssy József elnöklete alatt Szahländer Károly és Bozóky Béla tagokat választotta.

\* **Körrendelet a pestis behurcolásának megállítására.** A kereskedelemügyi miniszter egy terjedelmes rendeletet adott ki a pestis járvány megátolására. A pestis járvány Ázsiában már nagyban dühög s így félt, hogy az hozzánk is átjön. A miniszter megtiltotta a behozatalt Tormosa szigetéről, továbbá Hong-Kang, Kanton, Macas, Amoy és Swaton kikötőktől, valamint Brit-India kikötőiből s az azoktól nyugatra — egészen Snezig — eső kikötőkből, szállított használt fehérneműk, a papiros készítésre szánt rongyok, nyers bőrök, friss állati husokra, szőrökre s más hasonló czélokra, amelyekkel a ragályt belehet hozni. A rendelet azonnal érvénybe lépett.

\* **Diszes temetés.** Nagy gyászpompával, óriási részvét mellett helyezték tegnap délelőtt örök nyugalomra néhai Beliczay Ferenczné agg uruó hült tetemeit. A nagy számú előkelő hölgy közönségen kívül ott voltak: Des Echerolles Kruspér Károly, Sal Ferencz, dr. Bulyovszky József, Rádl Ödön, Fráter Imre

táblabíró, *Kiss Elek, Frankó Endre, Harmathy Károly, Miskolczy György, Heringh Sándor, Kenéz Sándor* stb. Ugy a háznál a beszentelést, mint az olasz plebánia templomban a gyászmisét *Dencs János* tb. kanonok végezte. A koporsót elborította a koszorú sokasága, melyeknek szalagjain a következő feliratok voltak:

A jó anyának — Ilka és Károly. Forrón szeretett és jó anyuknak — Luize, Gyula és gyermekeik. Felejthetetlen édes jó anyának — Kata, szeretete jeléül. A jó nagymamának — Endre. Nagy szeretetük jeléül — Etél Jolán és Sándor. Ember Géza és neje — tiszteletük jeléül. Forrón szeretett jó nagyanyának — Beliczay Irénke. Mély tiszteletük és részvétük jeléül — Bozók Béla és családja. A felejthetetlen jó Luiza nének — Jancsó Dezső és családja. A forrón szeretett jó Luiza nének — Ida és Endre. Forrón szeretett kedves testvéremnek — Karolin. A felejthetetlen édes Luiza nének — a Fráter család. Szegény jó Luiza nének — Frankó Endre és családja. Felejthetetlen jó Luiza nének — özv. Felenffy Cornélné és gyermekei. Feledhetlen jó keresztanyának — Harsányi Józsefné szeretett jeléül. Tisztelete jeléül — Ruby Adél. Felejthetetlen jó Luiza nének — Karola és Béle. Tisztelet és szeretet jeléül — Kis Elek és neje. Felejthetetlen kedves jó nagyanyának — Etelka, Irén, Ödön, Béla, Linka és Kálmán — kedves anyának. Járossy Károly és családja — tisztelete jeléül. Szeretett jó Luiza nének — Besenyei Mihály és családja. Mély részvéttel szeretett nagynénjének — Csasz Lajos. Szeretett nagynénjének — a Kliment-család.

A diszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

\* **Az utcák tisztítása.** Schwartz J. nagyvárad lakos, mint irtók, beadványt intézett a városhoz, a melyben az utcák tisztogatására, az utcai szemét elhordására felajánlja szolgáltatását. Az összegre nézve, melyet a város fizetne évenként, nem nyilatkozik, hanem együttes tárgyalások során állapítanak ezt meg. Nagyvárad város tanácsa a beadványt azzal adta ki a főszámvevőnek, hogy tegyen számítás és előterjesztést arra nézve, miszerint az utcák seprése és a szemét elhordása 3 év óta évenként átlag mennyibe került a városnak. Ezen munkákat, tudvalevőleg, a jelenben házilag végezteti a város.

\* **Meghalt fürdés közben.** Szántay János szentesi ember már régen elszármazott Pecze-Szt.-Mártonba, a hol Adler-téglagyárában dolgozott. Elég szorgalmas munkás volt, azonban nem sok hasznát vette az igyekezetének, mert pálinkára költötte a keresetét. Pünkösöd másodnapján egy fél liter pálinka elfogyasztása után megleg fürdőre vágyott. A Félix-fürdő mellett, az ártézi forrásból kiömlő meleg vízben kedélyesen lubiczolt, mikor a szívszélhűdés elővette. Halva találták meg a vízben.

\* **A h.-dorogi gyilkosság.** Lapunk múlt heti egyik számában megemlékeztünk arról a gyilkosságról, a mely a hajdu-doroghatárban történt. A hajnali órákban meggyilkolva találták Iszalyi János szolgálégynt. A gyilkosságról értesítették a csendőrséget, aminek a következtében a nyomozást megindították, ami eredményre is vezetett, mert a gyilkost sikerült elfogni Molnár György gazda személyében, akinél a meggyilkolt egy évvel ezelőtt szolga volt. A gyilkos bevallotta a tettet s azt mondja, hogy ezt azért tette, mivel Iszalyi egy tehenének a lábát eltörte. A gyilkost beszállították a debreczeni ügyészség fogházába.

\* **Öngyilkossági kísérlet a börtönben.** Debreczenből írják: A városházán lévő közigazgatási börtönben tegnapra viradó éjjel öngyilkossági kísérletet követett el egy rab, akit előző napon esendőrök huztak be oda. Csengeri Sándornak hívják, aki ezelőtt őrmester volt, de később elzüllt s valami büntetést is elkövetett, amelyért két év óta körözik. Most önként jelentkezett a csendőrségnél s ideiglenesen a vá-

vosházán helyezték el. Csengeri azután tegnap hajnalban mellébe lőtt. Hogy a fegyvert hol szerezte, azt a vizsgálat fogja kideríteni. A sebesült embert a kórházban ápolják. azonban eddig még nem lehetett kihallgatni, mivel folytonosan eszméletlen kívüli van.

x **Hangverseny a Lloydban.** Ma, az az csütörtökön este a 37-ik ezred zenekara a »Lloyd« kioskban hangversenyt rendez. Kezdeté 8 órakor.

## Budapesti divatlevél.

Tavaszzal, midőn a nap forró sugarai a legfényesebb teint is egy árnyalattal barnábbra színezik s kicsalják azokat a kiállhatatlan apró pettyeket, a szeplőt, — midőn a portól, kihevüléstől, izzadságtól mindenféle pattanások és mitesszerek támadnak az arczbőrön — ilyenkor általános a riadalom a hölgyek között. Fűt, fát ostromolnak meg különféle receptek miatt, melyeknek czélja arczuknak »tejbe mártott rózsává« (mint Petőfi mondja) átvarázsolása volna. Pedig hát nagyon bajos az efféle segíteni s piros-fehér arczbőrre szert tenni annak, kitől a természet azt megtagadja. Kenőcsökkel stb itt czélt érni absolute lehetetlen.

— Prózaiaisan hangzik bár, de tény, hogy az üde arczszin titka a gyomor egészséges és rendszeres működésében rejlik. A ki tehát rendszeresen táplálkozik, sokat mozog a szabadban, gyakran fürdik és testedző sportot űz, többet tesz szépsége érdekében, mint azok az elkényeztetett hölgyecskék, kik csupa affectatióból nem mernek jóllakni, a nap és levegő elől valóságos irtózáttal bujnak el és víz helyett púderrel és Crème Marguerittel mosdanak. Pedig az egyetlen szépítő szer a tiszta langyos víz és a jó szappan s az illatszereszek valamennyi drága krémjeinél és Eau ravissante-jainál többet ér a sajátkezeleg kiolvasztott tiszta marha fagygyu a durva vagy repedezett bőru arcz és kéz bedörzsölésére. A szeplők ellen igen jónak tartják a vízben feloldott boraxot, ami állítólag a napsütötte barnaság ellen is jó szolgálatot tesz. Ez utóbbit azonban nem érdemes valami komolyan venni; sokaknak nem is áll rosszul és szépséghibának egyáltalán nem nevezhető, ha a bőr máskülönben sima és tiszta.

Elkerülni igen bajos, különösen fürdő vagy nyaraló helyen, mert bizony a mostani extravagáns kalapok és lenge csipke és fátyszövet-ernyők nagyon gyöngén védenek bennünket a perzselő napsugarak ellen. Szerencse, hogy újra divatba jönnek a praktikus, tarka mosó-kelméből készült masszív ernyők, melyek különösen kirándulások alkalmával pótolhatatlanok, eső és nap ellen egyaránt védenek és szintüket semmi körülmények között nem hagyják. Pedig ugyan csak bosszantó dolog, mikor a megázott színes ernyőről lecsurgó lé tönkre teszi az ember ruháját!

Máskülönben roppant diszesek a modern ernyők: csupa csipke, gaze-fodor, szalag-csokor, selyembojt — hozzá elütő színű bé és es mentül czifrább fogantyu. Hogy ernyő és toilette egyszínű legyen, éppenséggel nem kötelező, de természetesen ügyelni kell a kellő összhangra a kettő s a kalap között. Mindenesetre előnyösebb a ríktó ellentéteket kerülni — különösen olcsó holmiban, a mi roppant közönségesen nézne ki.

Kalapokban annyi a változatosság, hogy bajos volna egy bizonyos fagont mint legdivatosabbat kiemelni. Legelegánsabb disz még mindig a toll, struccz és különösen az ivalakban hajlított kócsag. Egyáltalán a toll-diszt nem tűzik már fel egyenesen, égne meredve felfelé, hanem a kalap konturjait követve, tetszetős simulékonysággal arrangirozva, a mi igen jól állt a Rembrandt vagy direktoire formához. Utazókalapnak az egyszerű szalaggal diszitett matrőzforma a legkeresettebb.

Az uralkodó szín a legváltozhatatlan lila után a kék, legkülönbözőbb árnyalataiban: türkiz, nefelejts, levendula, électrique és égszín.

A mindenféle s formájú bluzok most élik fősaionjukat; épp úgy az utazáshoz oly alkalmas, Loden vagy Panama kelméből készült kabátok toillettek. Az előbbinek legelső kelléke a diszes öv, melyben igen nagy a változatosság. Legelegánsabb a krokodil, színes éczazé, fehér

klakk, azonkívül a nüanczirozott szalagból és színes posztóból készültek. Sport-kosztümhez legjobban illik a szláv vagy magyar himzéssel diszitett durva vászonöv, vagy a természetes színű bőrszíj, valamennyi inkább keskeny, mint széles fagomban.

Alexandrowna.

## EGYESÜLETEK.

### A kath. kör választmányi ülése.

A váradi kath. kör választmánya tegnapi ülésén elhatározta, hogy csatlakozik a Budapesti kath. kör által megindított mozgalomhoz, amelynek czélja az országban élő összes kath. köröket és olvasóegyesületeket Országos szövetségbe gyűjteni, hogy ezáltal az egyleti és társadalmi működés sikerét előmozdítsa, a közös tevékenységet irányítsa s az újabb kath. egyletek alakítását megkönnyítse. Az előkészítő kongresszusra, mely f. é. aug. 23-án fog összejülni a fővárosban, 4 tagot küld a váradi kath. kör. A gyűlés lefolyása a következő volt:

A gyűlésen jelen voltak: *Dus László* elnöke alatt: *Gálbory* Sámuel, dr. *Karácsonyi* János, *Bereczky* Géza, *Gabriely* Lajos, *Csobánczy* Lajos, *Grám* Sylvester, *Papp* Imre, *Tóth* Márton, *Pekanovits* Imre, dr. *Vucskics* Gyula, *Kelemen* Kálmán vál. tagok és *Imrik* Gusztáv titkár.

A jegyzőkönyvek hitelesítése, pénztári jelentés és a folyó ügyek után dr. *Karácsonyi* János jelenti a választmánynak, hogy a nála levő gyűjtő iven a könyvtár javára 60 frtot adakoztak a kör jóltevői, nagyobbbrészt a káptalan tagjai. A választmány az adakozóknak és a gyűjtőnek köszönetet szavaz.

A vigalmi bizottságok elnöke *Imrik* Gusztáv jelent a választmánynak a 15-ikén tartandó *majális* előkészületeiről, melyeket a választmány jóváhagyólag vesz tudomásul.

*Gálbory* Sámuel indítványozza, hogy a kör lépjen be a kath. körök és olvasó egyletek Országos szövetségébe, mely aug. 23-án alakul meg Budapesten. Dr. *Vucskics* Gyula felolvassa az Országos szövetségnek tervezett alapszabályait. *Dus* László, dr. *Karácsonyi* János s többek hozzászólása után elhatározta a választmány, hogy a szervező kongresszuson részt vesz s képviseltetésére felkéri illetve meghatalmazza báró *Gerliczy* Ferencz és *Patotay* László elnököket, továbbá dr. *Hoványi* Gyula és dr. *Vucskics* Gyula választmányi tagokat.

Uj tagokul felvétettek a következők:

*Moyzes* Miklós székesegyházi orgonista, *Maresch* Károly vendéglős, *Pislarits* Károly takarékpénztári tisztviselő, *Gandnik* Gyula tábori s. lelkész, *Kópis* József várad-olaszai segédlelkész.

Végre *Dus* László alelnök tudatja a választmánynyal, hogy a következő hét nyári hónapban az eddigi szokás szerint nem hívja össze a választmányt, kéri az elnökség számára a választmány megbízását az ügyek vezetésére. A választmány megadja a felhatalmazást, — ha azonban szükség merülne fel, rendkívüli választmányi ülést hívjon össze az elnökség.

**Népnevelési gyűlés.** A »Biharmegyei Népnevelési Egyesület« választmánya ma (csütörtökön) délután 5 órakor (Nagypiacz-tér, közs. polgári fiu iskola épületében levő helyiségben) rendes havi választmányi ülést tart, melyre az érdekelt választmányi tag urak figyelmét ez uton is felhívjuk.

## TANÜGY.

A nagyvárad Orsolya szüzek vezetése alatt álló tanintézetben tartandó vizsgálatok sorrendje: Junius 6-án és folytatólag tanítónő-képző III. évfolyam. 10-én belső polg. III. IV. és külső polg. III. IV. oszt. 11-én belső polg. I. II. és külső polg. I. II. oszt. 13-án belső elemi III. IV. és külső elemi IV. oszt. 14-én belső elemi I. II. és külső elemi III. oszt. 15-én külső elemi I. II. oszt. Magánvizsgálatok: Junius 16-án képezdei írásbeli vizsgálat. 18-án képezdei osztály vizsgálat. 20-án 21-én magánvizsgálatok polg. elemi oszt. Írásbeli képesítő. 23-án képesítő szóbeli. 24-én képesítő gyakorlati. Junius 29-én »Te Deum.«

**Évzáró vizsgálat** a nagyvárad r. kath. püspöki kisdud óvónő-képző intézet I-ső évfolyamában. 1898. június 14-én: 1. Hit és erkölcsstan. 2. Magyar nyelv. 3. Történet és alkotmánytan. 4. Földrajz. 5. Óvodai gyakorlatok. — 1898. június 15-én: 6. Médszertan. 7. Természettudomány és természetrajz. 8. Ének és hegedű. 9. Rajzoló geometria. 10. Teszgyakorlat. Nagyvárad, 1898. június 1-én. Az igazgatóság.

## MULATSÁG.

### A realisták majálisa.

Három év óta hiába kérdeztette sok tánczolni szerető leányka minden májusban, mikor végig nézte a jelzett mulatságuk sorozatát:

— Mama, hát azok a csunya realisták soha sem fognak már majális rendezni?

Három év múlva végre akadt egy lelkes kis csoportja a realistáknak, a mely ismét kitűzi a régi híres realista majálisok lobogóját s meg akarja mutatni, hogy ők is rendeznek olyan kedélyes mulatságot, a melyeneket elődeik és a milyenhez hasonló csinálhatnak mások is, de szebbet aligha.

A rendezők élén **Kappel György** tanár buzgólkodik a minél teljesebb sikerért. A mai mulatságra a meghívó szövege a következő:

A nagyvárad m. k. áll. főreál-iskola ifjusága 1898. évi június hó 2-án a **Püspök-fürdőben** tánczszal egybekötött majális rendez. A meghívó beléptijegyül is szolgál és másra át nem ruházható. Táncz kezdete 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órakor Külön vonat éjféli után.

A **szalontai Veres-kereszt mulatsága**. A »N.-Szalonta vidéki Vörös-Kereszt választmány« a nagy-szalontán emelendő kózkórház javára nagy-szalontán folyó 1898. évi június hó 5-én, a népkerti vígadóban 1 frt belépti díj mellett tánczmulatsággal egybekötött zártkörű hangverseny-estélyt rendez. A hangverseny műsora a következő:

#### Műsorozat:

1. Tell-nyitány. Zongorán négy kézre előadják: **Leidl** Iza és **Vargha** Ilona k. a. 2. Szavalt. Előadja: **Korda** Boriska k. a. 3. Részlet Erkel »Hunyadi László« dalművéből. Enekl: **Podhráczky** Ilona k. a. 4. Részlet Erkel »Bánk bán« dalművéből. (Vonós négyes.) Előadják: **Balogh** Margit k. a., dr. **Szathmáry** Lajos, **Wagner** Ferencz és **Türkösy** Antal urak. 5. Jehova. Költemény. Irtá Kiss József. Szavalja: dr. **Reiner** Albert ur. 6. Karének. Előadják: **Podhráczky** Ilona k. a., **Ryhlicky** Hiron, **Fried** József, **Nagy** Márton, **Vassari** Béla, **Albert** András, **Wagner** Ferencz és **Türkösy** Antal urak.

## SZINHÁZ.

**Vasgyáros.** Ma kerül színre **O h n e t** hatásos műve a »Vasgyáros«, melyben először lép fel szerződtetés céljából **K r e s z I r m a**. kinek jöttét jó hírek előzték meg és ennél fogva a várad színházlátogató közönség nagy várakozással néz a mai est sikere elé. Kétségtelenül a társulatnak felférne még egy pár jó tehetség a drámai téren.

**Színházi hírek.** Hoinap pénteken lesz bemutató előadása **Planquette** mester gyönyörű zenéjű operettjének a **Varázsgyűrűnek**, még pedig kis bérlétszűnetben. A bérlők helyei hol-

nap pénteken déli fél 11 óráig tartatnak fenn. A darab hálás szerepeit **Margó Z. Perényi M.** **Székely I.** **Kassai,** **Leóvey,** **Nyárai** és **Vendrei** játsszák.

## REGÉNY-CSARNOK.

### ELŐRE!

Neidegg után fordította: **Tátraházi R. P.**

Irén akaratlanul is elmosolyogta magát, ő már hozzászokott az ilyenekhez, anyjával egy teremben hált, tudta nagyon jól, mit tartson azokról az álmatlanságokról. Ritka leány volt, annyira minden féle szeszélyei és csipkedései mellett melyeknek nap-nap után ki volt téve, megtartotta vig kedélyét, igazi angyal volt.

Szó nélkül leült az asztalhoz szemben az anyjával és hozzálátott valami kőzimunkához.

Olyan szépnek, mint a milyen valamikor az anyja volt, nem lehetett mondani, mindazonáltal rendkívül kedves leány volt. Szép magas szoborszerű termete volt, arcvonásai nem nagyon szépek, de finomak voltak, szeméből okosság és igazi angyalság sugárzott, szóval minden szépség hiány mellett arczán volt valami ami különösen ha mosolygott rendkívül kedves, lehet mondani elragadóvá tette, volt valami, a mit a Francziák úgy hívnak, hogy »Charme«.

Mindazonáltal saját édes anyja volt az, ki Irénnel érezte azt, hogy az Úr Isten nem valami pazarul jutott neki a szépségből, mit azonban az öreg báró minden erővel ellensúlyozni igyekezett, előtte Irén volt a leányok gyöngye. A báróné jobban szerette a fiukat, és ezt érezte is Irénnel lépten-nyomon. Most is oly zsörtölődő hangon kezdte:

— No hiszen a mai nap jól kezdődik, apa még nincs itt, te meg úgy hallgatsz mint a hal a vízhen. Mily jól esne nekem egy kis szórakozás. különösen ma, az oly rosszul töltött éjszaka után. De hát sejtettem, hogy így lesz. Meg is mondtam apának, hogy ily szűk lakásban zavarni fognak engem az ő késői hazajövelei. Ugy is lett.

Irén feltekintett: — Éppen tizenkettőt ütötté, midőn apuska haza jött szolt mély csengő hangjával, mely oly kellemes ellentétet képezett anyja rikácsaló hangjával. — Hiszen olyan csendesesen ment el az ajtónk mellett, alig lehetett hallani. Én akkor még nem aludtam, hallván pedig mély és csendes lélekzetedet, azt hittem, hogy édesen alszol.

— Azért hitted fiam, mert nem tudod micsodák ezek az idegek és azután nem is képezed, mennyire tudok magamon uralkodni. De hát hagyjuk ezt — ime jön apa!

Az eddig oly mogorva arczán hirtelen mosoly futott végig. Minden gyöngesége és szeszélye mellett volt szíve a báróné és ezt férjével és fiával érezte is, mert hisz ezek kevésbbé kételkedtek panaszai és betegsége valódisága felett, mint Irén!

A báró oda sietett feleségéhez, kezét és homlokot csókolta neki oly bensőséggel, mintha csak most élveznék a mézes heteket. Mint mikor a gyermeket ki akarja engesztelni, végig simított kezével a báróné még mindig szép barna haján, melyben még csak itt-ott látszott egy két ezüstszáll.

— Már vissza jöttél reggeli sétádról, kedves Auguszte? Talán csak nem én rém vártatok a reggelivel? Annyi figyelmet nem érdemlek, ki hozzá még ma megzavartalak éjjeli nyugalomban?

— Bizony zavartál az éjjel, azért is vagyok most oly gyenge, de hát ez nem tesz semmit — tevé hozzá nagy lelkűen egészen megelégedve, hogy férje beismeri bűnét. — Majd jobban leszek a nap folyamán.

(Folyt. köv.)

## Igazságszolgáltatás.

**Elmaradt sajtóügyi végtárgyalás.** Már egészen hozzá szoktunk ahhoz, hogy minden szerdán sajtó ügyi végtárgyalás van. Tegnapra is ki volt tűzve egy. **Fekete Aranka** kardalosnő sajtópöre, aki **Tiszti Lajos** az »Arad és Vidéke«

című lapnak a felelős szerkesztőjét vádolta becsület sértésért. **Tiszti Lajos** azonban tegnap előtt »Az Arad és Vidékében« egy nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy ő nem akarta meg sérteni **Fekete Arankát**, akit nem is ismer. Ezen nyilatkozat folytán a panaszosnő képviselője dr. **Ritoók Géza** tegnap beadványt intézett a törvényszékhez, a melyben panaszát vissza vonta és így a törvényszék az eljárást megszüntette.

**A Vásonkeőy váltók.** Ma reggel hire ment a fővárosban, hogy **Brunkala Lászlóné** letartóztatását a kir. ügyészség indítványára a budapesti kir. törvényszék elrendelte, még pedig azon okból, mert **Brunkaláné** szökésre gondol, azért költözött ki nagy-marosi villájába. A letartóztató végzés következtében **Brunkala Lászlóné** ma reggel jelentkezett a kir. ügyészségnél, kijelentve, hogy soha esze ágában sem volt a szökés gondolata. **Vizlendvay Imre** dr. kir. alügyész a törvényszék végzése következtében letartóztatottnak jelentette ki **Brunkalánét**, s a törvényszék további határozatáig szobájában tartotta. A törvényszék hamarosan tanácskozássra ült össze s rövid tanácskozás után elrendelni **Brunkaláné** szabadlábra helyezését, kimondva, hogy abból, hogy **Brunkaláné Nagy-Marosra** ment nyaralni, nem látja indokoltnak azt, hogy csakugyan szökést akart volna megkísérelni. Így **Brunkaláné** fél 12-kor kocsiba ült és távozott a törvénypalotából. A letartóztatás elrendelésére egy a rendőrséghez érkezett anonim levél szolgáltatott okot, a mely azt állítja, hogy **Brunkaláné** a szökés gondolatával költözött ki Nagy-Marosra.

**Érdekes döntvény.** A m. kir. közigazgatási bíróság a legközelebbi mult napokban érdekes döntvényt hozott, ami közelről érdekli a részvénytársaságok és szövetkezetek igazgatósági és felügyelő bizottság tagjait. Az érdekes döntvény így hangzik:

#### Kérdés:

A törvényhatósági bizottság és a községi képviselő testület legtöbb adót fizető tagjai névjegyzékének összeállításánál számba veendő-e a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek (részvénytársaságok és szövetkezetek) igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjainak és alkalmazottainak javára az az egyenes állami adó, mely illetményeik, jelenléti jegyeik, nyereség jutalékaik és egyéb díjaik után a fennálló törvények szerint a társulat által szolgáltatandó be?

#### Határozat:

A törvényhatósági bizottság és a községi képviselőtestület legtöbb adót fizető tagjai névjegyzékének összeállításánál a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek (részvénytársaságok, szövetkezetek) igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjainak és alkalmazottainak javára, ha egyénileg nevökre van kivételileg előírva, az a hitelesen igazolt egyenes állami adó is számba veendő, melyet illetményeik, jelenléti jegyeik, nyereségjutalékaik és egyéb díjaik után a fennálló törvények szerint a társulat köteles beszolgáltatni.

## TÁVIRATOK.

### A király tavaszi szemléje.

**Bécs**, június 1. (Saj. tud. távirata.) Ő Felsége ma reggel kezdte meg a részletes tavaszi szemlét a bécsi helyőrség felett. Ma a 71. gyalogezredet szemléltette meg. **Ferencz Ferdinánd** főherczeg, **Krieghammer** közös hadügyminiszter, **Windischgrätz** herczeg és **Waldstätten** báró csapatfőfelügyelők, **Ücküll-Gyllenband** gr. hadtestparancsnok, a tábornoki kar és az idegen katonai attasék jelentek meg ő Felsége fogadására, aki **Paar** gróf főhadsegéd kíséretében **Schönbrunnból** jövet fél 7-kor érkezett a Práterbe. A szemle után fél 9 órakor, ő Felsége a **Hofburgba** hajtatott.

**Ferencz Ferdinánd főherczeg.**

**Bécs, június 1.** (Saját tud. távirata.) *Ferencz Ferdinánd* főherczeg — mint értesülünk — tegnap a hadügyminiszteriumban az osztályfőnököt fogadta és bemutatatta magának a miniszteriumba beosztott tiszteket.

**A Reichsrath ülése.**

**Bécs, június 1.** (Saj. tud. távirata.) A Reichsrathban *Hoffmann* szóba hozta a gráci községtanács feloszlását; kéri annak sürgős tárgyalását. *Iró* nem kérjük a bosnyák gazdálkodást. *Wolff*: Gyilkos gyujtogatók. *Schönerer*: A németeknek türniök kellett volna tán, hogy a bosnyákok agyon üssék őket; folytonos zaj s végre az indítványt elvetik.

**Vilmos császár Károly István főherczegnél.**

**Budapest, június 1.** (Saj. tud. táv.) Berlinből sürgönyzik: Amint a reggeli lapok jelentik, *Vilmos* császár tegnap meglátogatta *Károly István* főherczegét a szanatoriumban, ahol a császárt *Szógyény-Marich* osztrák-magyar nagykövet, *Sonnenburg* tanár, valamint dr. *Krumpholz* tengerészeti törzsorvos fogadták. Vilmos császár háromnegyed óra hosszat időzött a főherczegnél.

**Lezuhant épület-állvány.**

**Budapest, június 1.** (Saj. tud. táv.) Margit-köruton egy épülő ház állványa leszakadt, 65 munkás leesett, 33 könnyen, 7 súlyosan megsebesült, 1 meghalt.

**Az olasz kormányválság.**

**Budapest, június 1.** (Saját tud. táv.) A »Popolo Romano« szerint *Frigerio* elmentengernagy lép *Canevaro* tengernagy helyébe a keleti hajóraj parancsnokságában.

**Budapest, június 1.** (Saj. tud. táv.) A reggeli lapok megerősítik az eddigi miniszteri lisztát. Még csak a földművelésügyi miniszter végleges elhatározása, hogy a tárczát elfogadja-e, hiányzik. Azt hiszik, hogy a miniszterium ma fog megalkulni.

**A h á b o r ú.**

**Budapest, június 1.** (Saját tud. táv.) Washingtonból sürgönyzik: Az államkincstár bevételei május hóban 30,074.818 dollárra, kiadásai pedig 47,797.000 dollárra rugtak.

**Budapest, június 1.** (Saj. tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Bourbon tábornokot, akit a zavargások alkalmával a háboru kitörése előtt letartóztattak, ismét szabadlábra helyezték.

Ceutából érkezett magántávirat szerint letartóztattak egy német alattvalót, akit akkor értek tetten, mikor az ottani erődítményekről vázlatokat készített.

**Budapest, június 1.** (Saj. tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Havannából érkezett táviratok azt mondják, hogy az amerikai hajóhad délutáni 2 óra óta bombázza a Santiago mellett levő Castillo Morro, Lazecapas és Punta-Ganda ütegeit. Ugyanabban az időben amerikai hajók ütközetbe bocsátkoztak spanyol hajókkal. A tüzelés rendkívül heves volt. 5 órakor az erődök ellen való ágyúzás

kevésbé heves volt, de hevesebb volt azokon a helyeken, ahol a két hajóhad harcrol.

**KÖZGAZDASÁG.****Nagyváradai hetivásár.**

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. május hó 31-ik napján tartott vásárban eladott természetények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 11.70. Uj 11.60. Kétsz. buza 9.40—6.60. Rozs 8.70—9.10. Arpa 6.40—6.50. Zab 7.50—7.60. Tengeri: ó 6.—uj 5.80. Borsó 19.—. Lencse 20.—. Bab 9.—. Köleskása 12.—. Burgonya 3.70. 100 kiló lángliszt 21.—, zsemlyeliszt 20.—, fehérkenyér liszt 19.50, barnakenyér liszt 18.—, széna fuvarral 1.40, szalma 0.50 Szalona 64.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr. alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.20, tölgyfa 2.90, cserfa 3.40. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 44.—. Lámpaolaj 42.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 1.—. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 26.—. olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 23.—, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 11.—. köles 6.—, repce —, dió 28.—, mogyoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 66, sertéshus 60, juh-hus 32, veres hagyma 14, fog-hagyma 32, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 18. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag — 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

**Forgalmi kimutatás 1898. évi május 31-ről:** Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 50 hltr, rozs 150 hltr, árpa 50 hltr. zab 50 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 500 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 40 drb, félhizott 60, sovány 100, süldő 250, malacz 450, hizott marha —, jármás ökör 320, fejős tehén 200, borju 240, bivaly 7, juh és kecske 400, ló 127.

**Marha ártáblázat 1898. május 31-ről**  
Egy pár első rendű jármás ökör 320—335, egy pár másodrendű jármás ökör 220—290, egy pár harmadrendű jármás ökör 115—210, 1 pár fejős tehén 100—200. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—85. 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 45—65, 1 drb. veres borju 10—16, 1 drb. fél éves borju 16—24, 1 drb. egy éves borju 22—34, két éves borju 34—56. 1 pár hizott sertés 52—90, 1 pár fél éves 19—23. 1 pár egy éves sertés 33—44, 1 párja két. éves sertés 50—74, egy jó igás ló 65—110, drb. pár ökörbőr 16—21, egy pár tehénbőr 13—16. 1 ár borjubőr 6—8, 1 pár lóbor 7—10.

**Reich Jenő és Társa****Tőzsde jelentése.**

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

**Gabonatőzsde.**

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

**Határidők.**

Budapest, márcz. 31.	
Buza őszre	— — — — — 10.—
Buza tavaszra	— — — — — 12.15
Tengeri	— — — — — 5.10
Rozs őszre	— — — — — 7.80
Zab őszre	— — — — — 5.65

**Értéktőzsde.**

Az irányzat szilárd.

Budapest, június 1.	
Déli vasut	— — — — — 78.—
Rimamurányi	— — — — — 254. 3/4
Magyar jelzalog	— — — — — 254. 1/4
Magyar leszámítoló	— — — — — 263.—
Iparbank	— — — — — 107.—
Budapest közuti	— — — — — 394. 3/4
Kereskedelmi bank	— — — — — 104. 3/4
Salgótarjáni	— — — — — 635.—
Waggon-kölcsön	— — — — — 244.—
Villamos vasut	— — — — — 272. 1/2

Az irányzat szilárd

Bécs június 1.	
Osztr. hitel	— — — — — 860.—
Magyar hitel	— — — — — 402.—
Aliamvasut	— — — — — 362. 1/2
Birodalmi márka	— — — — — 58.90

**SZERKESZTOI POSTA.**

**H. B. Helyben.** A berettyó újfalu járásbirót Szakáll Pált a törvényszék szabadlábon hagyta s ez csak tévedésből maradt ki tegnapi közleményünkben.

**NAGYVÁRADAI SZINKÖR.**

Evadberlet 28. szám. Kisberlet 27. szám  
Páros. Páratlan.

**Ma csütörtökön, 1898. június 2-án**  
a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Kresz Irma fölléptével:

**A vasgyáros.**

Színmű 4 felvonásban.

**Személyek:**

Beaulien marquisné	— — — — —	Laczkó Aranka.
Claire, leánya	— — — — —	Kresz Irma.
Oktave, fia	— — — — —	Odry Arpad.
Bligny, herczeg	— — — — —	Janovics Jenő.
Prefont, báró	— — — — —	Pataki Béla.
Snphie, neje, a marquisné unoka-huga	— — — — —	Solti Helén.
Derblay Philippe (vasgyáros)	— — — — —	Tompa Kálmán.
Susanne, huga	— — — — —	Baróthy Irma.
Moulinet, gazdag gyáros	— — — — —	Szentgyörgyi I.
Athenais, leánya	— — — — —	Szilágyi Berta.
Bachelin, jegyző	— — — — —	Bartos Gyula

Helyárak mint rendesen.

**Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.**

Holnap, pénteken, 1898. június 3-án:  
berletfolyamban.

Előszór:

**A varázsgyűrű.**

Operette 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

219—1898. szám

**Árverési hirdetmény.**

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi IX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyváradai kir. törvényszék 18645—896 számú végzése által Kővári Tivadar végrehajtató javára Némethy Petronella ellen 50 frt — kr. tőke ennek 1896 év május hó 6 napjától számítandó 6% kamatai 1/3% váltódij és eddig összesen 9 frt 60 kr. perköltőség 4 frt 67 kr. hirlap hirdetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 410 frt — kr-ra becsült ló, bornyu, szekerek, sertések, vetőgép, gazdasági eszközök s egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1137—P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis az Ér-Olaszi 1898 határban alperesné lakásánál leendő eszközzésére 1898-ik év június hó 10. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Egyszersmind azok, kiknek korábbi foglalások az iratokból ki nem tünik s az elárverezendő ingók vételárából kielégítéshez tartanak jogot — jogaik érvényesítésére az 1881. év LX. t.-cz. 111. §-ára figyelmeztetnek.

Kelt, Székelyhidon, 1898 évi május hó 21. napján.

Jelen árverés kitűzésért járó díj 1 frt 40 krban számíttatik fel.

Ruttkay,

kir. bir. végrehajtó.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint

86 4-0

# A SZENT-LÁSZLÓ (Püspök) gyógyfürdő,

mely 33 R<sup>o</sup> kénés hévforrásokkal és Artézi-kúttal bir, eddigi  fürdő-árait tetemesen leszállítottam,  m. p. :

„László-fürdő“ 24 órára . . . 25 krajczár.

„Erzsébet-fürdő“ 24 órára . . . 35 krajczár.

továbbá a Közuti-vasuton váltott oda- és vissza-utazásra szóló **II. osztályu vasuti jegy az „István“ fürdő-fürdőre szóló  fürdő-jegygyel, fürdő-ruhával együtt 1 frt.** 

Midőn még a n. é. közönség tudomására hozom, hogy a Püspök gyógyfürdő teljesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, úgy a **női**, mint a **férfi osztálynál** ujonnan berendezett



**massirozó kabinkkal van berendezve,**



sétaterekkel, tekepályával, Lawn-Tennys-sel van ellátva. Naponta **KISS RÉLA** debreczeni első rangu **ezigány-zenekara** szórakoztatja a t. közönséget.

**Ételekről**, valamint tisztán kezelt **italokról**, ugyszintén a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásról szintén gondoskodtam.

A n. é. közönség szives látogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel

**Ozeglédy Sándor, fürdő-bérlő.**